

SOP: Cập nhật định mức và tính giá thành theo dữ liệu thực tế

Tài liệu thực chiến ERP • AI-X — ai-x.vn • Cập nhật 2026-06-30 09:58:00

Phiên bản PDF miễn phí — liên hệ AI-X để nhận bộ biểu mẫu điền sẵn & tư vấn lộ trình.

Đây là SOP chi tiết cho ngành Sản xuất nội thất / cơ khí, đi kèm trang vấn đề 5854 — Cập nhật định mức và tính giá thành theo dữ liệu thực tế — dùng cho Sản xuất, Kế hoạch (PPC), Chất lượng, Kho — Vật tư và CEO/BOD.

1. Tên SOP

SOP-TM-5854 — Cập nhật định mức và tính giá thành theo dữ liệu thực tế (ngành Sản xuất nội thất / cơ khí)

2. Mục đích

Chênh lệch định mức — thực tế được đo mỗi kỳ và định mức được cập nhật theo quy trình; giá thành sản phẩm phản ánh chi phí thật hiện tại.

3. Phạm vi áp dụng

Áp dụng cho toàn bộ hoạt động liên quan đến "cập nhật định mức và tính giá thành theo dữ liệu thực tế" trong doanh nghiệp Sản xuất nội thất / cơ khí.

4. Thuật ngữ và định nghĩa

Định mức chuẩn	Mức vật tư — công giờ dùng làm cơ sở giá thành
Chênh lệch (variance)	Thực tế – chuẩn theo từng khoản mục
Cập nhật định mức	Chuẩn hóa lại theo dữ liệu thực đo được
Giá thành chuẩn — thực	Giá theo định mức vs chi phí phát sinh thật
Vòng cập nhật	Chu kỳ rà và chuẩn hóa định mức

Định mức "chết"	Định mức không còn phản ánh công nghệ/giá hiện tại
-----------------	--

5. Vai trò tham gia

Kế hoạch/Kỹ thuật	Đo, tổng hợp chênh lệch, đề xuất cập nhật
Sản xuất	Cung cấp dữ liệu thực từ xưởng
Kế toán	Tính giá thành chuẩn — thực, cảnh báo lệch lớn
Chất lượng (QC)	Xác nhận sản lượng đạt dùng làm mẫu số
CEO/BOD	Duyệt định mức mới và tác động giá

6. Ma trận RACI

R = Responsible · A = Accountable · C = Consulted · I = Informed

Hoạt động | Kỹ thuật | Sản xuất | Kế toán | QC | CEO/BOD

Đo chênh lệch định mức — thực | R/A | C | C | C | I

Đề xuất cập nhật định mức | R/A | C | C | I | I

Tính giá thành chuẩn — thực | C | I | R/A | C | I

Duyệt định mức mới | R | I | C | I | A

Áp dụng và truyền thông | C | R | C | I | I

7. Dữ liệu đầu vào

- Định mức hiện hành theo sản phẩm.
- Dữ liệu thực: vật tư, công giờ, phế theo lệnh.
- Giá vật tư và hệ số chi phí kỳ hiện tại.
- Chênh lệch tích lũy các kỳ gần.

8. Quy trình từng bước

Bước 1 — Đo chênh lệch mỗi kỳ. Theo khoản mục: vật tư, công giờ, máy; theo sản phẩm — công đoạn.

Bước 2 — Phân loại nguyên nhân lệch. Định mức cũ, thao tác sai, vật liệu biến động, công nghệ mới — mỗi nhóm cách xử lý riêng.

Bước 3 — Đề xuất cập nhật định mức. Chuẩn hóa lại theo dữ liệu thực có thống kê; định mức mới kèm căn cứ đo.

Bước 4 — Duyệt và có hiệu lực theo kỳ. CEO duyệt; áp dụng từ đầu kỳ kế hoạch — không đổi giữa kỳ trừ ECO.

Bước 5 — Tính giá thành theo định mức sống. Giá chuẩn chạy trên định mức mới; giá thực tập hợp song song để tiếp tục đo.

Bước 6 — Vòng lặp cải tiến. Mỗi kỳ lặp lại: đo — phân tích — cập nhật; theo dõi xu hướng chênh lệch thu hẹp.

9. Điểm kiểm soát và điều kiện phê duyệt

Cuối mỗi kỳ	Chênh lệch được đo theo khoản mục
Khi lệch vượt ngưỡng	Có phân tích nguyên nhân trong kỳ
Trước áp dụng định mức mới	Có phê duyệt và ngày hiệu lực
Kỳ sau	Chênh lệch thu hẹp so với trước

10. Ngoại lệ và cách xử lý

- Biến động giá vật tư mạnh: Tách biến động giá (mua) khỏi biến động định mức (dùng) để không che nhau.
- Thiếu dữ liệu thực đo: Ước tính có ghi chú và kế hoạch đo bổ sung trong kỳ; không kéo dài "định mức tạm" quá 2 kỳ.
- Công nghệ/thiết bị mới: Đo lại định mức từ đầu thay vì cộng hệ số.

11. KPI cần theo dõi

Các mức KPI dưới đây là mục tiêu tham khảo, doanh nghiệp cần điều chỉnh theo quy mô.

Chênh lệch định mức — thực	Tổng chênh lệch / giá thành	$\leq 3\%$
Định mức quá hạn chuẩn hóa	Số định mức > 4 kỳ chưa rà	0
Giá thành chuẩn — thực	Sai số giá chuẩn vs thực	$\leq 5\%$
Vòng cập nhật đúng lịch	Kỳ rà đủ / tổng kỳ	100%

12. Hồ sơ và biểu mẫu liên quan

- Bảng định mức hiện hành và lịch sử cập nhật.
- Báo cáo chênh lệch theo khoản mục.
- Quyết định duyệt định mức mới.
- Giá thành chuẩn — thực theo kỳ.

(Chi tiết từng biểu mẫu xem trong Bộ công cụ cập nhật định mức và giá thành.)

13. Đầu ra và tiêu chí hoàn thành

- Định mức phản ánh thực tế sản xuất hiện tại.
- Giá thành dùng để định giá và báo giá tin cậy.
- Xu hướng chênh lệch thu hẹp qua kỳ.

14. Ví dụ thực tế

Ví dụ minh họa mang tính mô phỏng.

Một xưởng kết cấu thép dùng định mức hàn 2019 trong khi máy và vật liệu đổi 2 vòng; giá thành chuẩn lệch thực tế 11% khiến báo giá liên tục sai. Sau 2 kỳ chuẩn hóa theo dữ liệu thực từng công đoạn, chênh lệch về 2.8% và tỷ lệ trúng thầu với biên đúng tăng rõ.

15. Checklist áp dụng nhanh

- ☐ Chênh lệch đo mỗi kỳ theo khoản mục.
- ☐ Nguyên nhân lệch được phân loại.
- ☐ Định mức cập nhật có duyệt và hiệu lực.
- ☐ Không định mức "tạm" quá 2 kỳ.
- ☐ Giá thành chạy trên định mức sống.
- ☐ Xu hướng chênh lệch theo dõi liên tục.

Xem thêm: Bộ công cụ cập nhật định mức và giá thành .

AIX • TƯ VẤN TRIỂN KHAI ERP & AI

Cần bộ SOP này chạy trên hệ thống thực tế?

AI-X thiết kế lộ trình ERP & AI 90 ngày riêng cho doanh nghiệp của bạn:
chuẩn hóa dữ liệu — SOP số hóa — dashboard điều hành.

ai-x.vn/contactus

Tài liệu phát hành miễn phí bởi AI-X (ai-x.vn). Vui lòng không chỉnh sửa nội dung khi chia sẻ lại.